

25. 9. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Evidence skutečných majitelů právnických osob bude veřejná

S účinností od 1. ledna 2018 byla spuštěna evidence údajů o skutečných majitelích právnických osob rejstříkovými soudy, jež byla zavedena novelou zákona č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a dalších souvisejících zákonů.

Tato novela promítla do českého právního řádu směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz a financování terorismu (dále jen "Směrnice"). Právnické osoby zapsané do obchodního rejstříku mají povinnost zapsat svého skutečného majitele do předmětné evidence do jednoho roku od účinnosti, tedy nejpozději do 1. ledna 2019.

Povinnost uchovávat a oznámit údaje o skutečném majiteli

Předmětná novela zákona č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) stanovila v souvislosti s evidencí skutečných majitelů právnických osob několik povinností, přičemž některé z nich se uplatnili již od 1. ledna 2017, zatímco účinnost jiných byla o rok odložena.

Již od 1. ledna 2017 tak byla zavedena pro právnické osoby povinnost vést a průběžně zaznamenávat aktuální údaje ke zjištění a ověření totožnosti svého skutečného majitele, a to včetně údajů o skutečnosti, která zakládá postavení skutečného majitele či jiného odůvodnění, proč je taková osoba za skutečného majitele považována. Obdobně má zaznamenávat údaje ke zjištění a ověření totožnosti skutečného majitele svěřenského fondu nebo právního uspořádání bez právní osobnosti také svěřenský správce nebo osoba v obdobném postavení vůči jinému právnímu uspořádání bez právní osobnosti.

Údaje ke zjištění a ověření totožnosti skutečného majitele mají právnické osoby uchovávat po celou dobu, po kterou je předmětná osoba skutečným majitelem, a následně po dobu nejméně 10 let od zániku takového vztahu.

Předmětné údaje ohledně právnických osob zapsaných ve veřejných rejstřících budou rovněž předmětem evidence skutečných majitelů, jež bude zřízena od 1. ledna 2018 (viz dále).

Dokud však nebude údaj o skutečném majiteli v evidenci obsažen, nebo pokud budou o správnosti tam uvedených údajů pochybnosti, bude právnická osoba, svěřenský správce nebo osoba v

obdobném postavení povinna na žádost Zákonem vyjmenovaných orgánů (povinné osoby, Finančního analytického úřadu, soudu, orgánu činného v trestním řízení, orgánu Finanční správy nebo Celní správy) sdělit, kdo je nebo byl jejím skutečným majitelem a uvést údaje ke zjištění a ověření jeho totožnosti. Právnícká osoba v této souvislosti bude povinna sdělit i údaje o skutečně držené účasti nebo jiné důvody, proč je osoba za skutečného majitele považována.

Evidence skutečných majitelů a zápis do ní

Samotná evidence údajů o skutečných majitelích právnických osob zapsaných do veřejného rejstříku a svěřenských fondů zapsaných do evidence svěřenských fondů (dále jen „evidence skutečných majitelů“) byla zřízena s účinností od 1. ledna 2018 na základě odpovídajících ustanovení doplněných do zákona č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, jež jsou obsažena ve výše uvedené novele Zákona.

Evidence skutečných majitelů je sice vedena rejstříkovými soudy, není však součástí obchodního rejstříku a není ani veřejným rejstříkem ve smyslu rejstříkového zákona.

Podle přechodných ustanovení k novele Zákona mají právnické osoby zapsané do obchodního rejstříku (tj. obchodní korporace a družstva) údaje o skutečném vlastníkovi oznámit rejstříkovému soudu do 1 roku ode dne nabytí účinnosti novely Zákona, zatímco ostatní právnické osoby zapsané ve veřejných rejstřících mají údaje o skutečném vlastníkovi oznámit ve lhůtě do 3 let ode dne nabytí účinnosti. Obchodní společnosti a družstva zapsaná do obchodního rejstříku tak musí tuto povinnost splnit nejpozději do 1. ledna 2019. Do konce lhůty k podání odpovídajícího návrhu jim tak již mnoho času nezbyvá. Ostatní právnické osoby potom mají čas na splnění této povinnosti až do 1. ledna 2021.

Zápis skutečného majitele do evidence se provádí na základě návrhu právnické osoby, přičemž elektronický formulář je k dispozici na internetových stránkách spravovaných Ministerstvem spravedlnosti ČR. Návrh je možné podat k místně příslušnému rejstříkovému soudu, popř. je možný i přímý zápis provedený notářem. Údaje o skutečném majiteli rejstříkový soud zapíše do evidence skutečných majitelů, aniž by o tom vydával rozhodnutí a tyto údaje se neuveřejňují.

Návrh na zápis údajů o skutečném majiteli bude zpoplatněn soudním poplatkem ve výši 1.000,- Kč, nicméně během prvního roku po účinnosti relevantní části novely (tj. do 1. ledna 2019) budou osoby zapsané do veřejného rejstříku od tohoto poplatku osvobozeny.

Časově neomezené osvobození od placení tohoto soudního poplatku se dále bude týkat zápisu údajů (a změn údajů):

- o skutečném majiteli právnické osoby, která se nezapisuje do obchodního rejstříku;
- o skutečném majiteli svěřenského fondu; a
- o skutečnostech zakládajících postavení skutečného majitele (podílu na hlasovacích právech, podílu na rozdělování prostředcích nebo jiné skutečnosti).

K návrhu budou muset být připojeny také listiny dokládající zapisované údaje, a to listiny, které dokládají (i) totožnost skutečného majitele, jehož totožnost nelze ověřit z tuzemského registru obyvatel a (ii) pozici skutečného majitele. Bez přiložení potřebných listin rejstříkový soud (ani notář) zápis neprovede.

Rozsah evidovaných údajů

Do evidence skutečných majitelů se zapisují následující údaje o skutečném majiteli:

- jméno a adresa místa pobytu (popř. rovněž bydliště, jestliže se liší od adresy místa pobytu);
- datum narození a rodné číslo (pokud bylo skutečnému majiteli rodné číslo přiděleno);
- státní příslušnost;
- údaj o skutečnosti zakládající postavení skutečného majitele, a to (a) údaj o podílu na hlasovacích právech (zakládá-li se na přímé účasti v právnické osobě), (b) údaj o podílu na rozdělovaných prostředcích (zakládá-li se na skutečnosti, že je jejich příjemcem) nebo údaj o jiné skutečnosti (pokud je postavení skutečného majitele založeno jinak).

Definice skutečného majitele právnické osoby

Podle definice zavedené v § 4 odst. 4 Zákona je pro jeho účely skutečným majitelem fyzická osoba, která má fakticky nebo právně možnost vykonávat přímo nebo nepřímou rozhodující vliv v právnické osobě, ve svěřenském fondu nebo v jiném právním uspořádání bez právní osobnosti. Pro jednotlivé typy právnických osob Zákon dále obsahuje bližší pravidla, jak osobu skutečného majitele určit.

U obchodních korporací se má za to, že skutečným majitelem je fyzická osoba:

- která sama nebo společně s osobami jednajícími s ní ve shodě disponuje více než 25 % hlasovacích práv této obchodní korporace nebo má větší než 25% podíl na základním kapitálu;
- která sama nebo společně s osobami jednajícími s ní ve shodě ovládá osobu uvedenou v předchozím bodě;
- která má být příjemcem alespoň 25 % zisku této obchodní korporace; nebo
- která je členem statutárního orgánu, zástupcem právnické osoby v tomto orgánu anebo v postavení obdobném postavení člena statutárního orgánu, pokud obchodní korporace nemá skutečného majitele nebo jej nelze určit podle pravidel ve výše uvedených bodech.

U spolků, obecně prospěšných společností, společenství vlastníků jednotek, církví a náboženských společností se má za to, že skutečným majitelem je fyzická osoba:

- která disponuje více než 25 % hlasovacích práv;
- která má být příjemcem alespoň 25 % z jí rozdělovaných prostředků; nebo
- která je členem statutárního orgánu, zástupcem právnické osoby v tomto orgánu anebo v postavení obdobném postavení člena statutárního orgánu, pokud nemá skutečného majitele nebo jej nelze určit podle pravidel ve výše uvedených bodech.

V případě nadací, ústavů, nadačních fondů, svěřenských fondů nebo jiných právních uspořádání bez právní osobnosti se má za to, že skutečným majitelem je fyzická osoba (popř. skutečný majitel právnické osoby), která je v postavení:

- zakladatele;
- svěřenského správce;
- obmyšleného;
- osoby, v jejímž zájmu byla založena nebo působí nadace, ústav, nadační fond, svěřenský fond nebo jiné uspořádání bez právní osobnosti, jestliže není určen obmyšlený; nebo
- osoby oprávněné k výkonu dohledu nad správou nadace, ústavu, nadačního fondu, svěřenského fondu nebo jiného právního uspořádání bez právní osobnosti.

Určení fyzické osoby, která dle citovaných ustanovení Zákona je skutečným majitelem právnické osoby, nemusí být jednoduchým úkolem, zejména v případě složitějších holdingových struktur.

Poskytování údajů z evidence

Podle současného znění Směrnice a Zákona není Evidence skutečných majitelů veřejným rejstříkem, a údaje z ní tudíž nebudou poskytovány spolu s opisem zápisu z veřejného rejstříku. Údaj o skutečném vlastníkovi tak v současné době není dostupný obecné veřejnosti (ve výpisu z obchodního rejstříku tedy skutečný majitel uveden nebude).

Nyní mohou údaje z evidence skutečných majitelů získat tři okruhy subjektů:

- sama zapsaná osoba;
- ten, kdo prokáže zájem v souvislosti s předcházením vyjmenovaným trestným činům (podílnictví, podílnictví z nedbalosti, legalizace výnosů z trestné činnosti, legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti a jejich zdrojovým trestným činům, jakož i trestnému činu teroristického útoku), avšak jen v rozsahu předepsaném Směrnicí (tj. údaje o jméně, státu bydliště, roce a měsíci narození, státní příslušnosti a skutečnosti zakládající postavení skutečného majitele); a
- celkem široce vymezený okruh státních orgánů

Dálkový přístup k relevantním údajům o skutečném majiteli je umožněn následujícími orgánům:

- soudům pro účely soudního řízení;
- orgánům činným v trestním řízení (pro účely trestního řízení) a státním zastupitelstvím i pro účely výkonu jiné než trestní působnosti;
- správcům daně pro účely výkonu jejich správy;
- zpravodajským službám;
- Finančnímu analytickému úřadu, České národní bance a dalším orgánům při výkonu činností podle Zákona nebo zákona o provádění mezinárodních sankcí;
- České národní bance při výkonu dohledu nad osobami působícími na finančním trhu;
- Národnímu bezpečnostnímu úřadu, Ministerstvu vnitra;
- Nejvyššímu kontrolnímu úřadu;
- povinné osobě podle Zákona v souvislosti s prováděním identifikace a kontroly klienta;
- poskytovateli veřejné finanční podpory;
- řídicímu orgánu, zprostředkujícímu subjektu, certifikačnímu orgánu a auditnímu orgánu pro účely výkonu jejich působnosti podle nařízení o fondech (Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu);
- platební agentuře a certifikačnímu orgánu pro účely výkonu jejich působnosti podle nařízení o financování, řízení sledování společné zemědělské politiky.

Budoucí veřejnost evidence skutečných majitelů

Pod vlajkou účinnějšího boje proti terorismu a daňovým únikům byla připravena novelizace předmětné Směrnice, která dále zpřísňuje povinnosti uložené v souvislosti s předcházením využívání finančního systému k praní peněz a financování terorismu.

Jednou ze změn, kterou novelizace Směrnice do budoucna přinese je i zpřístupnění údajů v ní obecné veřejnosti.

Zatímco podle současného znění Směrnice má mít přístup k údajům z evidence skutečných majitelů vedle orgánů (státních či nadnárodních) a povinných osob v rámci provádění kontroly rovněž „kterákoli osoba nebo organizace, která může prokázat oprávněný zájem“, podle novelizovaného znění Směrnice bude v budoucnu mít přístup k těmto údajům vedle orgánů a povinných osob také

obecná veřejnost.

Obecná veřejnost v souladu s novelizovaným zněním Směrnice bude muset mít přístup přinejmenším k informacím o jméně, měsíci a roku narození, státní příslušnosti a zemi bydliště skutečného majitele a o povaze a rozsahu skutečné držené účasti. Jednotlivé národní úpravy implementující směrnici budou moci stanovit rozsah dostupných údajů šířeji.

Dále budou moci jednotlivé státy přístup do evidence skutečných majitelů podmínit online registrací a zaplacením poplatku, který však nebude smět převyšovat administrativní náklady s tím spojené, včetně nákladů na údržbu a vývoj (informačního systému) evidence.

Členské státy na druhé straně budou moci v jednotlivých případech za výjimečných okolností stanovit výjimku z přístupu ke všem nebo k některým informacím o skutečném vlastnictví pro povinné osoby a obecnou veřejnost, pokud by poskytnutí přístupu k těmto údajům skutečného majitele vystavilo riziku podvodu, únosu, vydírání, násilí nebo zavražďování nebo pokud je skutečným majitelem nezletilá nebo jinak nezpůsobilá osoba. Udělení takové výjimky však bude muset být podloženo podrobným vyhodnocením výjimečné povahy okolností jednotlivého případu a bude podléhat správnímu a soudnímu přezkumu.

Zatím sice není jasné, jak rychle bude chystaná novelizace Směrnice promítnuta do české právní úpravy, nicméně přístup obecné veřejnosti k údajům z evidence skutečných majitelů je jen otázkou času.

Na základě předchozích praktických zkušeností lze nicméně očekávat, že některé subjekty budou povinnost zapsat do evidence osobu skutečného majitele zcela ignorovat (např. společnosti, jež nejsou funkční nebo které mají „nedohledatelné“ společníky či orgány), nebo její splnění odkládat, dokud „nesplnění“ povinnosti nebude právníkem osobu omezovat v její činnosti (přičemž očekávaná budoucí veřejná dostupnost údajů o skutečném majiteli je k jejímu splnění příliš motivovat nebude). Avšak právníkové osoby, jež se budou chtít účastnit zadávacích řízení na veřejné zakázky, ke splnění těchto povinností budou nuceny i požadavky vyplývajícími ze zákona o zadávání veřejných zakázek.

JUDr. Luboš Nevrkla, Ph.D.,
advokát

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Kováků 554/24
150 00 Praha 5

Tel.: +420 296 368 350
e-mail: law.office@mn-legal.eu

Další články:

- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Institut zajišťovacího příkazu v daňovém řízení: podmínky vydání a obrana v odvolacím řízení](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)